

Oulun Vihreä Kunnallisjärjestö - OVK ry:n kunnallisvaaliohjelma 2008

OULU POHJOISEN OIKEUDENMUKAISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄKSI

Kunnallisvaaliohjelma toteutuu seuraavia arvoja noudattaen:

Oikeudenmukaisuutta kunnioittaen

Vihreän oikeudenmukaisuuden mukaan tuleville sukupolville jätettävän maailman tulee olla paremmassa kunnossa kuin nykyisen. Myös Oulun tulee työnteon kautta kantaa ne vastuut, jotka sille kuuluvat. Omasta kehittämisestä huolehtimisen lisäksi kaupungin tulee auttaa heikommassa asemassa olevia.

Luontoa kunnioittaen

Pohjoisen luonto ei ole olemassa ainoastaan ihmisten välineellistä hyötyä varten. Kaupungin päätöksenteossa tulee selkeästi huomioida kulttuuriympäristö sekä luonnon itseisarvo ja ainutkertaisuus.

Tasa-arvoa kunnioittaen

Kaupungin tulee kohdella kaikkia ihmisiä ja kansalaisryhmiä tasa-arvoisesti. Oulun tulee edistää kunnallista ja alueellista tasa-arvoa.

Pohjoisuutta kunnioittaen

Pohjoinen elämänmuoto luo perustan, jonka kautta kulttuurillisesti moninainen Oulu kehittyy. Oman historiallisuuden arvostaminen avaa tien Oulun paikalliselle, kansalliselle, eurooppalaiselle ja globaalille kehitykselle.

Arvot toteutuvat seuraavien teemojen kautta:

1) Ilmastovastuu kuuluu Oululle ja jokaiselle oululaiselle

Oulusta on tehtävä ekotehokas kaupunki. Kaupungin on panostettava kaupunkirakenteen, liikenteen, rakentamisen, energiantuotannon ja – kulutuksen, jätehuollon sekä hankintojen kestävään kehittämiseen. On huolehdittava ympäristötiedon jakamisesta kaupunkilaisille ja erityisesti koululaisille. Oulun on toimittava esimerkkinä pohjoisissa ilmastotalkoissa.

- **Oulun kaupunkirakenteen on mahdollistettava ilmastovastuuta toteuttava elämäntyyli. Koulujen, työpaikkojen, harrastuspaikkojen ja palveluiden on sijaittava asuinalueilla lähellä ihmisten koteja. Tonttien luovutukseen tulee luoda energiatehokkuuskriteerit.**
- **Oulun seudulle tulee laatia oma kestävä kehityksen liikennesuunnitelma. Kaupungin joukkoliikenteen on oltava edullinen, nopea, esteetön ja kaikkien saavutettavissa. Raideliikenteen ja ruuhkamaksujen toimivuus on selvitettävä ennakkoluulottomasti. Oulussa on voitava asua ilman omaa autoa. Ruuhkamaksujen tuotot tulee käyttää joukkoliikenteen kehittämiseen. Oulun keskustan liikennejärjestelyjä on kehitettävä kevyen liikenteen ehdoilla.**
- **Kaupungin alueella sijaitsevan rakennuskannan energiatehokkuutta on lisättävä. Kaupungin omassa rakentamisessa on siirryttävä matalaenergiarakentamiseen. tulee Korjaus- ja uudisrakentamisessa on otettava käyttöön uudet energiansäästötekniikat. Oulun seudulle on perustettava energianeuvojan toimi.**
- **Kaupungin on lisättävä uusiutuvan energian käyttöä omissa toiminnoissaan sekä tehostettava energiansäästöään. Kaukolämpöverkon käyttöä on laajennettava. Tuulivoiman käyttöä on lisättävä ja turpeenpolttota vähennettävä. Asumisen energiansäästöhankkeita tulee tukea investointiavustuksin. Meri- ja jokivesi on otettava käyttöön lämmön lähteenä. Maalämmön saatavuutta on helpotettava.**
- **Sekajätteen massapoltto ei ole ratkaisu jätehuollon ongelmiin. Jätehuollossa on keskityttävä jätteen syntymisen ennaltaehkäisyyn ja jäteraaka-aineiden hyödyntämiseen kierrättäen.**
- **Kaupungin hankinnoissa on suositettava ekologisesti kestäviä ratkaisuja. Hankintojen ympäristökriteerejä on kiristettävä. Reilun Kaupan ja lähialueiden tuotteet on otettava kokonaisvaltaisesti käyttöön kaupungin organisaatiossa.**
- **Kaupungin kouluissa lapsia ja nuoria on opastettava ilmastovastuuta toteuttavaan elämäntyyliin.**

Pohjoisen luonnon merkitystä on Oulussa vahvistettava. Ihmisen kädenjäljen ei tule ulottua joka paikkaan. Luonnontilaisia alueita on tietoisesti suojeltava. Puistojen toimintaympäristöt on suunniteltava ja rakennettava eri ikäryhmät huomioiden.

Sanginjoen kehittämistä kansallispuistoksi on jatkettava. Kaupunkikeskustan puistojen määrää on lisättävä. Merellisen Oulun roolia kaupunkikuvassa on vahvistettava. Oulujoen ja meren rantojen on oltava kaikkien käytettävissä. Viinivaaran pohjavettä saa käyttää vain juomavetenä – ei esim. WC:n huuhteluun tai auton pesemiseen

2) Julkiset palvelut ovat kansalaisten hyvinvoinnin perusta

Oulun kaupungin julkiset palvelut luovat tasa-arvoa ja parantavat elämänlaatua. Kaupungilla on vastuu palveluiden järjestämisestä. Päätökset palveluista vaikuttavat keskeisesti kuntalaisten tasa-arvoon ja terveyteen. Kaikkien päätösten terveysvaikutukset on otettava huomioon.

Oulun vihreät etsivät tuoreita ja luovia palveluratkaisuja, joilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia. Tilaaja-tuottajamallia on sovellettava harkiten. Toimivien ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on asetettava tuottavuusajattelun edelle.

Ongelmien ehkäiseminen ennalta on aitoa kestävä kehitystä. Se vähentää inhimillistä kärsimystä ja on aina halvempaa kuin vahinkojen korjaaminen.

Oulun on oltava valmis uudistamaan palveluja, kun tarpeet muuttuvat. Palveluiden on toimittava notkeasti, sillä apua tarvitsevat eivät voi joustaa. Hallintoa on kevennettävä. Vihreässä Oulussa veroja voidaan tarvittaessa korottaa laadukkaiden palvelujen ja asukkaiden hyvinvoinnin takaamiseksi. Palveluja on kehitettävä elämäнкаari -ajattelun pohjalta.

Lasten keskittymis- ja oppimisvaikeudet ovat lisääntyneet nopeasti. Niihin on puututtava ajoissa. Alkava syrjäytymiskehitys on katkaistava.

- **Kouluterveydenhoitajia, -psykologeja, -kuraattoreita ja koulunkäynti- sekä kouluavustajia on oltava lasten tarpeita vastaava määrä.**
- **Erityisopetuksen resursseja on lisättävä.**
- **Mahdollisuuden pienryhmäopetukseen on kuuluttava 1.-6. luokan oppilaille.**
- **On investoitava päiväkotien ja koulujen ryhmäkokojen pienentämiseen.**
- **Lapsiperheitä on tuettava, esimerkiksi tarjoamalla kotiapua, jotta vanhemmat voivat suoriutua kasvatustehtävästään.**

Nuorten lisääntyvään syrjäytymiseen on puututtava.

- **Peruskoulunsa päättävien nuorten sijoittumista jatko-opintoihin on seurattava.**
- **Kotien ja oppilaitosten yhteistyötä on kehitettävä erityisesti perusasteen yläluokilla ja toisen asteen oppilaitoksissa.**
- **Opinto-ohjauksen määrää lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on lisättävä ja sen laatua parannettava.**
- **Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja on lisättävä niin, että opetukseen hakeutuvat voidaan sijoittaa heitä kiinnostaville aloille.**
- **Oppilaitosten on otettava suurempi vastuu oppilaistaan. Opiskelun keskeyttämisiin on oltava keinot puuttua varhaisessa vaiheessa. Opinnoissaan hitaasti etenevien on saatava riittävästi tukea.**
- **Kulttuurilaitosten, sekä koulujen ja eri oppilaitosten tulee laatia taidekasvatusstrategia ja sitoutua siihen.**

Opiskelijoille on turvattava riittävät taloudelliset ja terveydelliset mahdollisuudet opintojen loppuun saattamiseksi. Siirtymistä opintojen jälkeiseen työelämään on tuettava.

- **Opiskelijoiden on saatava toimeentulotukea samoilla ehdoilla kuin muiden toimeentulotuen saajien.**
- **Opiskelija-alennus on ulotettava kaikkiin matkalippuihin.**
- **Opiskelevien vanhempien opiskeluedellytyksiä on parannettava joustavalla päivähoidolla. Myös osa-aikaisen päivähoidon on oltava mahdollista.**
- **Opiskelijoiden terveydenhuollon resurssit on saatava suositusten tasolle.**

Aikuisväestön mahdollisuuksia hyvän elämän rakentamiseen on tuettava.

- **Julkista terveydenhoitoa on vahvistettava.**
- **Oikeus omaan lääkäriin on säilytettävä ja huolehdittava siitä, että potilasmäärä lääkäreitä kohden on kohtuullinen.**

Pienyrittäjien toimintaedellytysten edistäminen lisää Oulun vireyttä, laskee työttömyyttä ja vaikuttaa myönteisesti Oulun talouteen. Tasapainoinen elinkeinoelämä on otettava huomioon hyvää ja viihtyisää asumis- ja elämysympäristöä luotaessa.

- **Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on oltava tasavertainen mahdollisuus osallistua kaupungin tarjouskilpailuihin.**
- **Palveluseleiden käyttöä on kehitettävä saatujen käyttökokemusten pohjalta.**
- **Yritys- ja oppilaitosyhteistyötä on lisättävä siten, että pienten yritysten käytännön tarpeet otetaan huomioon.**
- **Ympäristöalan yrittäjyyttä on tuettava.**
- **Luovan talouden kehittämistä tulee jatkaa.**

Oulun kaupunki on merkittävä työnantaja. Sen on oltava esimerkkinä muille työnantajille ja kannettava vastuunsa työntekijöistään. Työntekijät tarvitsevat aikaa myös itselleen ja läheisilleen. Oulun on oltava joustava työnantaja.

- **Määräaikaiset työsuhteet on muutettava vakinaisiksi lain edellyttämällä tavalla.**
- **Sijaisten, koulunkäyntiavustajien, kouluavustajien ja hoitajien työsuhteita ei saa katkaista kesälomien ajaksi.**
- **Sairaslomien ajaksi on palkattava sijaisia.**
- **Työelämän joustavuutta on lisättävä kehittämällä uusia vuorotteluvapaan tyyppisiä järjestelyjä.**
- **Henkilöstöpolitiikka on kehitettävä palkitsevaksi ja johtamiskulttuuri kannustavaksi.**
- **Kaupungin tulee tarjota työntekijöilleen kulttuuriseteli ja osallistua kulttuurikunta-hankkeeseen.**

Ikäihmisillä on monenlaisia tarpeita. Elämänhallinnan perusedellytys on yksilöllisten asumismuotojen valinnanmahdollisuus. Yksin asuvia vanhuksia, erityisesti naisia, on yhä enemmän. Ikääntyvien ihmisten asumis- ja palveluketjun on oltava laadukkaasti toimiva.

- **Vanhusten itsemääräämisoikeutta on kunnioitettava.**
- **Ikäihmisillä pitää olla erilaisia asumisvaihtoehtoja, esim. senioritaloja ja yhteisöasumista. Myös välimuotoisia asumisvaihtoehtoja on kehitettävä.**
- **Kaikista vanhuksista on huolehdittava hyvin riippumatta heidän sosiaalisista lähtökohdistaan.**

Omassa kodissa asuminen on suositeltavaa niin pitkään kuin vanhus kykenee vapaaehtoisesti hallitsemaan arkielämään sisältyvät toimet. Koti ei saa muodostua vankilaksi. Kun kodista tulee vain paikka johon vanhukselle tuodaan palveluja, on aika siirtyä toisenlaiseen asumismuotoon. Kodin voi luoda myös palvelutaloon.

- **Kotona selviytymistä kartoittavat kotikäynnit on aloitettava Oulussa jo 75- vuotiaille. Se, millaiseksi vanhus itse kokee asumisen kotonaan, on aina selvitettävä.**
- **Kodissaan asuvien ikääntyvien toimintakyvyn, omatoimisuuden ja itsenäisen elämän suoriutumisen esteet on poistettava.**
- **Muistihäiriöiden kehittymistä on ehkäistävä ennakolta. Dementiaa ja Alzheimerin tautia sairastaville ja heidän omaishoitajilleen on järjestettävä kuntoutusta ja tulipalveluita. Oulun on laadittava muistihäiriö- ja dementia-työn ohjelma.**
- **Oulun on luotava ikääntyvien palveluasumistarpeen arviointimalli, jossa otetaan huomioon vanhusväestön ikä- ja perherakenne, toimintakyky, dementoituneiden määrä, asuinympäristön esteettömyys, asuntojen varustetaso ja palveluiden läheisyys.**

Mielenterveyden pettäessä on apua saatava viipymättä. Hoitoon hakeutumisen kynnyksen on oltava matala ja avun on löydettävä helposti.

- **Mielenterveyden toimijoiden ja terveyskeskusten henkilöstön yhteistyötä on kehitettävä.**
- **Mielenterveystyön tehostaminen ei yksin riitä, sillä psykiatreja ja toimintateraputteja on saatava lisää.**
- **Terveyskeskusten henkilöstölle on tarjottava psykiatrasta koulutusta.**
- **Mielenterveysongelmista kärsivien omaishoitajat on otettava hoitosopimusjärjestelmän piiriin.**
- **Mielenterveyspotilaiden avohoitoa on kehitettävä lisäämällä kuntoutusta ja antamalla kotipalveluja.**
- **Erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita on kehitettävä ja lisättävä: räätälöidyt hoitomuodot ja päivystys.**
- **Mielenterveysongelmaisten päihteiden käyttö ei saa estää heidän hoitoaan.**

Vihreässä kaupungissa kenenkään ei tarvitse elää köyhyydessä. Tulevaisuudessa perustulolle rakentuvan perusturvan on oltava jokaisen oululaisen oikeus.

- **Sosiaalipalveluiden ehkäisevälle työlle on perustettava oma yksikkö, jolle on osoitettava sen tarvitsemat resurssit, jotta riittävät ja laadukkaat palvelut voidaan taata kaikille asiakkaille.**
- **Toimeentulotuen saaminen on tehtävä helpommaksi ja sen tasoa on nostettava Oululisan verran. Väärinkäytön pelko ei saa vaikeuttaa tukeen oikeutetun asemaa.**
- **Tukipäätökset on tehtävä nopeasti. Oulun kaupungin on palkattava lisää vakituisia etuuskäsittelijöitä.**
- **Jos tukeen oikeutetun kyky hoitaa asioitaan on rajoittunut, hänen on saatava tukihenkilön apua.**
- **Viranomaisten on huolehdittava siitä, että tuen tarvitsijat ovat tietoisia oikeuksistaan.**

3) Kaupungin omien laadukkaiden kulttuurilaitosten rinnalle vireää kaupunkikulttuuria

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, edistää luovien alojen kehittymistä, sekä kantaa vastuunsa kansakunnan ja pohjoisen alueen kulttuuriperinnön jatkajana. Kaupungin kulttuurilaitosten ja lastenkulttuurin kehittämisen rinnalle on nostettava voimakkaammin vapaan kulttuurikentän ja omaehtoisen kaupunkikulttuurin kehittäminen. Se on välttämätön edellytys luovalle taloudelle. Oulun kaupungin on arvostettava omaehtoista kaupunkikulttuuria ja kannustettava aktiiviseen kulttuuritoimintaan.

- **Vapaan kentän toimijoiden tilatarpeet on ratkaistava perustamalla kulttuuritalo. Tilojen käytön tulee olla toimijoiden omassa hallinnassa.**
- **Kaupungin tulee järjestää tapahtumailmoittelulle käytännöllisillä paikoilla olevat kestävät ilmoitustaulut ja/tai vapaasti käytettävissä olevat sähköiset infotaulut.**
- **Kaupungin kulttuuriavustukset, joita ei ole osoitettu kulttuurilaitoksille tai tilaaja-tuottaja-mallin sopimuksiin, on nostettava vähintään maan keskitasolle, eli noin 11e/henkilö.**
- **Kaupungin tulee kehittää uusia instrumentteja, joilla alennetaan tapahtuman toteuttamisen riskejä. Kyseeseen voisivat tulla muun muassa tappiotakuut, alennetut maksuluokat tiloille, kiinteä apu byrokratiassa, välinelainausjärjestelmät.**
- **Oulun seudulla on järjestettävä kulttuuritoimijoille ja taiteilijoille koulutusta tuottajaosaamisen ja muun taloudellisen pätevytyksen vahvistamiseksi.**
- **Oulun kaupungin on muutettava nykyistä käytäntöään ja lopetettava julkisten tilojen käyttömaksujen periminen kaupunkilaisille järjestettävistä ilmaisista kulttuuritapahtumista.**
- **Oulun kaupungin kulttuurilaitoksille on varattava mahdollisuudet toteuttaa pitkäjänteistä markkinointia ja yritysyhteistyötä.**
- **Oulun kaupungin kulttuurilaitosten on kehitettävä saavutettavuuttaan ja asiakasläheisyytään.**
- **Kaupungin on tuettava myös nuorisokulttuuria ja eri alakulttuurien muotoja.**
- **Oulun kaupungin on tarjottava vapaata kaupunkitilaa kuntalaisille.**

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on myös kaupunkilaisten elämänhallinnan vahvistaminen ja elämän mielekkyyden lisääminen. Kulttuuritoiminnan merkitys syrjäytymisen sekä yksinäisyyden estäjänä on tunnustettava. Kulttuuritoiminnan hyvinvointia lisäävien vaikutusten tulee olla kaikkien ikä-, sosiaalisten- ja terveydellisten ryhmien, sekä eri elämäntapojen ja kulttuurien edustajien saavutettavissa. Eri kulttuurien välistä kanssakäymistä tulee edistää ympäri vuoden kaupungin toimissa.

- **Päiväkotien, koulujen, kotihoidossa olevien, hoitolaitosten ja hoitokotien kävijöille ja asukkaille on järjestettävä mahdollisuudet päästä kokemaan kulttuurielämyksiä.**
- **Kulttuurisia tutustumismatkoja ja muita kulttuurien kohtaamisia mahdollistavia tapahtumia tulee järjestää Oulun alueella säännöllisesti.**
- **Oulun kaupungin on puututtava kulttuurien kohtaamisesta aiheutuviin haasteisiin alueen muiden kuntien kanssa ajoissa ja pyrkiä estämään niiden muodostuminen kuntalaisia erottaviksi ennakkoiluuloiksi.**
- **Kulttuurin puitteissa tulee rakentaa lisää hankkeita, jotka sitouttavat myös syrjäytymisvaarassa olevia henkilöitä mukaan mielekkääseen toimintaan.**

4) Tasa-arvo kansalaisten arkeen ja kaupungin päätöksentekoon

Jokainen ihminen on arvokas. Jokaiselle kuntalaiselle on taattava tasa-arvoiset ja yhtäläiset palvelut ja osallistumismahdollisuudet sukupuoleen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen, kieli- ja kulttuuritaustaan, vammaisuuteen tai muuhun yksilön ominaisuuteen katsomatta. Rasismia ja suvaitsemattomuutta ei tule sallia. Jokaisen oululaisen on saatava vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin. Palveluiden saatavuudelle ei saa asettaa kieli-, ikä- eikä sosiaalisia esteitä. Kaupunkiympäristön turvallisuus tulee taata kaikille.

- **Päätöksenteossa on kuunneltava kaupunkilaisia jo suunnitteluvaiheessa.**
- **Päätösten sukupuolivaikutukset on arvioitava ja tasa-arvo on otettava osaksi kaikkea päätöksentekoa.**
- **Seksuaalinen monimuotoisuus on tunnustettava.**
- **Ikääntyvät työntekijät, vammaiset sekä seksuaaliset vähemmistöt on huomioitava Oulun yhdenvertaisuussuunnitelmassa.**
- **Maahanmuuttajilla on oltava subjektiivinen oikeus suomenkielen opetukseen.**
- **Maahanmuuttajat on alusta asti tutustutettava suomalaisiin arvoihin ja suomalaiseen elämäntapaan heidän omia arvojaan ja kulttuuriaan kunnioittaen.**
- **Työperäisen maahanmuuton tärkeys Oulun kaupungille on tunnustettava.**
- **Kaupungin on järjestettävä monikulttuurisia tapahtumia entistä enemmän.**
- **Kaikilla on oltava oikeus elää oman kulttuurinsa tai elämäntapansa mukaan, kunhan se ei estä muiden vastaavaa oikeutta.**
- **Pormestarimallin mahdollisuudet demokratian vahvistajana on selvitettävä.**

Oulun tulee kantaa vastuunsa myös kunnallisen ja alueellisen tasa-arvon toteutumisessa. Paras-hankkeen käynnistämää kunnallisten rakenteiden ja palveluprosessien kehitystyötä tulee määrätietoisesti jatkaa. Kuntien itsemääräämisoikeutta on kehitystyössä aidosti kunnioitettava. Paras -hankkeen jatkaminen ei kuitenkaan ole enää riittävä ponnistus aluekehityksen eteen, sillä pääkaupunkiseudun metropolimaiseen kehitykseen on myös Oulun seudulla vastattava. Koko Oulun seudun tasa-arvoinen kehitys turvaa parhaiten myös pohjoisen alueen demokraattisen yhdenvertaisuuden ja taloudellisesti kestävänsä kehityksen.

- **Eri hallinto-alojen koulutukset on toteutettava seudullisina.**
- **Jos Oulun ympäristökunnat haluavat käynnistää syvemmän kunnallisen yhteistyön, tulee Oulun olla siinä aktiivisesti mukana. Oulun ja ympäristökuntien yhteisestä tulevaisuudesta on järjestettävä neuvoa antavat kansanäänestykset.**
- **Oulun on yhdessä ympäristökuntien kanssa laadittava kehitysstrategia, jossa alueen kehitystä suunnitellaan yli vuoden 2050. Oulun tulee tarvittaessa olla aktiivinen laajemman pohjoisen alueen kehitysstrategian laadinnan käynnistämisessä yhdessä muiden pohjoisen alueen kaupunkien kanssa.**

Kokonaisuuden näkökulmasta Oulun kaupungin kehitys on puutteistakin huolimatta ollut viime vuosina varsin myönteistä. Oulun kunnallispolitiikassa ei ole kyse ainoastaan kaupungin sisäisten asioiden hoidosta, sillä menestyksekkäs Oulu säteilee hyvinvointia myös laajemmalle alueelle. Juuri koko pohjoisen Suomen ja Oulun seudun hyvinvoinnin kehityksen kannalta Oulun kunnallispolitiikka on ainutkertaisen tärkeää.